

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Mevrouw A. Broekers-Knol
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Geachte mevrouw Broekers-Knol,

Begin dit jaar lieten wij u weten dat de Nationale ombudsman en Kinderombudsman een onderzoek uit eigen beweging startten naar de begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (hierna: amv's) met een verblijfsstatus, bij en na hun overgang naar meerderjarigheid. Aanleiding voor dit onderzoek waren verschillende onderzoeken waaruit bleek dat, in de overgang naar en eerste jaren na meerderjarigheid, veel amv's in de problemen komen.

Ons onderzoek bevindt zich in een afrondende fase en begin 2022 zullen we ons rapport met onderzoeksresultaten en aanbevelingen presenteren. Vooruitlopend daarop zien de ombudsmannen aanleiding alvast de belangrijkste conclusie en aanbevelingen te delen. Reden daarvoor is dat we hebben begrepen dat er op dit moment onder meer met de betrokken ministeries, Nidos en VNG gesproken wordt over de wenselijkheid om de opvang en begeleiding van amv's te verlengen. Onze conclusie en aanbevelingen zijn relevant voor de afwegingen die gemaakt worden in de besluitvorming hierover. We verzoeken u dan ook om deze mee te wegen in dat besluitvormingsproces. De ombudsmannen zijn graag bereid om deze brief persoonlijk toe te lichten.

Ondersteuning aan amv's vanaf 18 jaar schiet tekort

Uit het onderzoek van de ombudsmannen blijkt dat amv's ook vanaf 18 jaar nog een bijzonder kwetsbare groep zijn. Ze zijn vaak getraumatiseerd door wat ze hebben meegemaakt in hun land van herkomst en de zware vluchtroute die ze alleen hebben afgelegd. In Nederland hebben ze een onzekere toekomst en zijn ze eenzaam. Tegelijkertijd moet er niet alleen bij aankomst, maar juist ook als ze 18 jaar worden, veel geregeld worden.

De ombudsmannen concluderen dat de ondersteuning vanaf 18 jaar vanuit bestaande regelingen tekortschiet. Tot 18 jaar krijgen amv's opvang en begeleiding via Nidos. Dit stopt als ze 18 jaar worden. Voor andere jongeren met een kwetsbare achtergrond is geregeld dat ze tot 21 jaar bij hun pleegouders of in een gezinshuis mogen blijven wonen, tenzij ze dat niet willen. Amv's vallen echter niet onder deze regeling. Het is aan gemeenten om te bepalen of ze bijvoorbeeld vanuit de WMO extra begeleiding aanbieden.

In de praktijk zien de ombudsmannen dat de mate van ondersteuning die amv's krijgen sterk verschilt per gemeente en de hulp vanuit de WMO niet toereikend is voor deze groep. In veel gevallen sluit de opvang en begeleiding na 18 jaar niet aan op wat amv's nodig hebben. Daardoor kan er een opeenstapeling aan problemen ontstaan, waarvoor de gemeente vervolgens toch weer ondersteuning moet bieden. De problemen zijn dan helaas vaak al erger geworden.

Verleng de begeleiding en opvang tot 21 jaar

De voornaamste conclusie uit ons onderzoek is dat het Rijk, gemeenten en andere partijen al jaren in gesprek zijn over de problematiek, maar er nog steeds geen oplossing is gerealiseerd. De ombudsmannen vinden het nu hoog tijd om hier

Pagina 1

Datum

17 november 2021

Onderwerp

Eerste belangrijke resultaten onderzoek

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

verandering in te brengen – des te meer nu de instroom van amv's hoog is. Regie van het Rijk is noodzakelijk om knelpunten op te lossen. De zelfstandigheid en kwetsbaarheid van amv's moeten het uitgangspunt zijn. Amv's hebben recht op eenzelfde ondersteuning als andere kwetsbare jongeren in Nederland die meerderjarig worden.

De aanbevelingen aan gemeenten volgen in het rapport dat de ombudsmannen volgend jaar uitbrengen. Gelet op de gesprekken die op dit moment gevoerd worden met de betrokken ministeries, delen de ombudsmannen nu al de belangrijkste aanbevelingen aan het Rijk:

- Verleng de begeleiding en opvang aan amv's tot 21 jaar, tenzij de amv aangeeft hier geen gebruik van te willen maken, zoals ook voor andere kwetsbare jongeren is geregeld;
- Zorg voor continuïteit in de begeleiding na 18 jaar;
- Wijs één ministerie aan als portefeuillehouder namens de Rijksoverheid voor de zorg aan amv's. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ligt daarbij voor de hand, omdat dit ministerie verantwoordelijkheid is voor de zorg aan kwetsbare jongvolwassenen.

Contact

Zoals aangegeven zijn de ombudsmannen graag bereid om deze brief persoonlijk toe te lichten.

Deze brief hebben wij ook gestuurd naar het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De VNG en Nidos hebben een kopie van deze brief ontvangen.

Met vriendelijke groet,

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

De Kinderombudsvrouw,

Margrite Kalverboer